

Yala Islamic College Students Use of Information for Scholarly Paper Writing

Nureeda Japakeeya¹, Manop Chitpoosa² and Siriphan Rungvichaniwat³

¹Graduate Student (Library and Information Science),

Department of Library and Information Sciences,

E-mail: dana_1820@hotmail.com

²M.A.(Sociology), Assistant Professor,

Department of Social Sciences,

³M.A.(Library and Information Science), Assistant Professor,

Department of Library and Information Sciences,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University

Abstract

The objectives of this research were to study the use of information, problems and service need of the students at Yala Islamic College. The data for this survey research were obtained from 145 fourth-year undergraduates, under a supervised research completion process, of the Islamic Studies Faculty. Questionnaires were employed for data collection. The research found that 1) Overall, use of information: 1.1) information sources; the students mostly used the service at the Central Library, Office of Academic Services, Yala Islamic College, Pattani Campus; 1.2) the use of information search tools, most of student preferred search engine; 1.3) for information resources, the largest number utilized by the students were in foreign languages; 1.4) for decision of information seeking, the majority of students searched information by themselves. In comparing the use of information condition, the study concluded that in general, the variables such as sex, fields of study, experience in library usage learning, and experience in information seeking was not of significant difference; 2) Problems in information use: 2.1) the biggest problem concerning information sources was the lack of searching tools; 2.2) for the use of information searching tools, insufficient computers was the major problem for most students; 2.3) for information resources, the largest number of students encountered inadequate resources; 2.4) for decision of information seeking, most students had the problem of self-information seeking. For the comparison the problems on information use, it generally showed no significant difference; 3) Need for information service: 3.1) information sources; most of the students needed the subject bibliography collection service; 3.2) use of information search tools, the majority of students required the handbook of information searching; 3.3) for information sources the

students need for up-to-date resources at the highest level; 3.4) involving the decision of information seeking, the highest number of students required more librarians with knowledge and skills to assist them with information seeking. For comparison the need of information services, it generally showed that there was no significant difference among every variable.

Keywords: information, information seeking, information use, scholarly paper, Yala Islamic College

การใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา

นุรีดา จะปะเกีย¹, มานพ จิตต์ภูษา² และสิริพันธ์ รุ่งวิชานีวัฒน์³

¹นักศึกษาปริญญาโท (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์),

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์,

E-mail: dana_1820@hotmail.com

²ศ.ม.(สังคมวิทยา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์,

ภาควิชาสังคมศาสตร์,

³ศ.ม.(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์), ผู้ช่วยศาสตราจารย์,

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์,

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศ ปัญหาการใช้ ตลอดจนความต้องการบริการสารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา โดยศึกษาจากประชากรที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ของคณะอิสลามศึกษา จำนวน 145 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการใช้สารสนเทศ 1.1) ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษาใช้หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาเขตปัตตานี (บ้านโสร่ง) มากที่สุด 1.2) ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ นักศึกษาใช้โปรแกรมค้นหามากที่สุด 1.3) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษาใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมากที่สุด 1.4) ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษาค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบ พบว่า ความแตกต่างด้านเพศ สาขาวิชา ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันทุกตัวแปร 2) ปัญหาการใช้สารสนเทศ 2.1) ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาแหล่งสารสนเทศไม่มีเครื่องมือช่วยค้นหามากที่สุด 2.2) ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาเรื่องจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอมากที่สุด 2.3) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาเรื่องจำนวนทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอกับความต้องการมากที่สุด 2.4) ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาด้านการค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบ พบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาการใช้โดยรวมไม่แตกต่างกันทุกตัวแปร 3) ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ 3.1) ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษาต้องการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องมากที่สุด 3.2) ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหา

สารสนเทศ นักศึกษาต้องการให้จัดทำคู่มือวิธีการค้นหาสารสนเทศมากที่สุด 3.3) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษาต้องการสารสนเทศที่มีความทันสมัยมากที่สุด 3.4) ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษาต้องการให้จัดบรรณารักษ์ที่มีความรู้และมีทักษะในการค้นหาสารสนเทศไว้ให้บริการเมื่อเปรียบเทียบ พบว่า นักศึกษามีความต้องการบริการสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันทุกตัวแปร

คำสำคัญ: การใช้สารสนเทศ, การแสวงหาสารสนเทศ, วิทยาลัยอิสลามยะลา, สารนิพนธ์, สารสนเทศ

บทนำ

ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่มนุษย์ต้องแสวงหาและไขว่คว้า การศึกษาและการค้นคว้าวิชาความรู้เปรียบเสมือนการจุดประกายของความเปลี่ยนแปลงสังคมที่ไร้อารยธรรมสู่สังคมที่สามารถสร้างอารยธรรมและสร้างความเจริญที่เป็นต้นแบบสำหรับมนุษยชาติในทุกยุคทุกสมัย ศาสนาอิสลามจึงบังคับให้มุสลิมทุกคนศึกษาและเพิ่มเติมความรู้และถือว่าการศึกษาเป็นหน้าที่สำหรับมุสลิมทุกคน (อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต, 2546, 75) ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ของศาสนาอิสลาม จึงมีหน้าที่ในการสนับสนุนและถ่ายทอดวิชาความรู้ ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและความต้องการของประเทศชาติ (ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2546, 2)

วิทยาลัยอิสลามยะลา เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งแรกในประเทศไทยที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาศาสนาอิสลามและสาขาอาชีพ ซึ่งตามหลักสูตรการเรียนการสอนกำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในทุกสาขาวิชาของวิทยาลัยทำการสรุปผลการศึกษาตามแนวคิดของตนเองด้วยการศึกษาในกระบวนการของแต่ละสาขาวิชาและนำเสนอผลงานเรียกว่า "สารนิพนธ์" (วิทยาลัยอิสลามยะลา, 2547, 1) และผลงานที่สำเร็จจะนำเสนอในรูปแบบของสารนิพนธ์การที่นักศึกษาจะดำเนินการทำสารนิพนธ์แต่ละขั้นให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นักศึกษาต้องรู้กระบวนการและวิธีการในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดีจึงจะสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว ทันท่วงที และได้สารสนเทศที่มีคุณภาพถูกต้องเหมาะสมจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ เช่น อาจารย์ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ และที่สำคัญคือ ห้องสมุด ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศและเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะช่วยเหลือนักศึกษาในการค้นหาสารสนเทศ (กอบกุล สุวลักษณ์, 2547, 1) ที่ต้องการเพื่อการทำสารนิพนธ์

สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยอิสลามยะลา จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักศึกษาที่ต้องใช้แหล่งสารสนเทศเพื่อการทำ

สารนิพนธ์และเพื่อเป็นการรองรับหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยที่นักศึกษาทุกคนต้องผ่านการทำสารนิพนธ์ก่อนที่จะจบการศึกษา ดังนั้น สำนักวิทยบริการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการบริการวิชาการของวิทยาลัยและทำหน้าที่เป็นแหล่งรวบรวม จัดเก็บและให้บริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัยทางวิชาการของสถาบันโดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมการบริการวิชาการสู่ความเป็นเลิศในทุกด้าน อีกทั้ง ยังไม่มีการศึกษาวิจัยที่ครอบคลุมถึงปัญหาและความต้องการในการใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษาวิทยาลัยอิสลามยะลา ประกอบกับผู้วิจัยซึ่งเป็นบรรณารักษ์และปฏิบัติงานในสำนักวิทยบริการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศของนักศึกษา รวมถึงปัญหาที่นักศึกษาประสบในการใช้สารสนเทศ ตลอดจนความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับบริการสารสนเทศเพื่อใช้เป็นแนวทางและผลักดันให้มีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหลากหลายรูปแบบในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อการทำสารนิพนธ์ อีกทั้ง เพื่อทราบถึงแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ที่นักศึกษาใช้เป็นแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมรวมทั้งความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศอันจะส่งผลให้สำนักวิทยบริการเป็นแหล่งบริการทางการศึกษาค้นคว้าและวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ สมดังเป้าหมายที่วางไว้อย่างแท้จริง (วิทยาลัยอิสลามยะลา, 2547, 15)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา
3. เพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพการใช้ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ และความต้องการบริการสารสนเทศ

เพื่อการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ประสบการณ์การเรียนรู้ เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และประสบการณ์การแสวงหา สารสนเทศ

สมมติฐานการวิจัย

สภาพการใช้สารสนเทศ ปัญหาและอุปสรรค ในการใช้สารสนเทศ และความต้องการเกี่ยวกับบริการ สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษา วิทยาลัย อิสลามยะลามีความแตกต่างกันไปตามคุณลักษณะ เฉพาะด้านบุคคล ได้แก่ เพศสาขาวิชา และคุณลักษณะ เฉพาะด้านสังคม ได้แก่ ประสบการณ์ การเรียนรู้เกี่ยวกับการ ใช้ห้องสมุด และประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพการใช้สารสนเทศ หมายถึง ข้อเท็จจริง หรือสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศเพื่อ การทำสารนิพนธ์ของนักศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา ในด้านต่างๆ สภาพการใช้สารสนเทศของผู้ใช้จะมีความแตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะของบุคคลมีรูปแบบเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง ดังนั้น ในการวัดระดับสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำ สารนิพนธ์ของนักศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา ผู้วิจัย ได้เชื่อมโยงไปสู่ตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้จำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านแหล่งสารสนเทศ หมายถึง แหล่งในการ ค้นหาสารสนเทศของนักศึกษาเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ ต้องการและนำสารสนเทศที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เพื่อ การทำสารนิพนธ์

2. ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ หมายถึง การที่นักศึกษาใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศที่ ต้องการ ซึ่งมีทั้งเครื่องมือที่ใช้ค้นด้วยระบบมือและใช้ คอมพิวเตอร์ที่แหล่งสารสนเทศแต่ละแห่งจัดทำหรือ จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง

3. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ทรัพยากร สารสนเทศประเภทต่างๆ ที่นักศึกษาใช้ประกอบการ ทำสารนิพนธ์ ทรัพยากรสารสนเทศ แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ สิ่งตีพิมพ์ และสิ่งไม่ตีพิมพ์

4. ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ หมายถึง การเลือกใช้ช่องทางในการแสวงหาสารสนเทศว่าใช้ ช่องทางใดในการเข้าถึงสารสนเทศ ได้แก่ วิธีการค้นหา สารสนเทศด้วยตนเอง และการค้นหาโดยผ่านผู้ให้ บริการ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 7 ช่องทาง ดังนี้

- 1) ค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว
- 2) ค้นหาสารสนเทศโดยผ่านผู้ให้บริการเพียง อย่างเดียว
- 3) ค้นหาโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพียงอย่าง เดียว
- 4) ใช้การค้นหาด้วยตนเองและการค้นหาโดยผ่านผู้ ให้บริการ
- 5) ใช้การค้นหาด้วยตนเองและการค้นหาโดยใช้ระบบ คอมพิวเตอร์
- 6) ใช้การค้นหาโดยผ่านผู้ให้บริการและค้นหาโดยใช้ ระบบคอมพิวเตอร์
- 7) การค้นหาด้วยตนเอง ค้นหาโดยผ่านผู้ให้บริการ และค้นหาโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์

ปัญหาการใช้สารสนเทศ หมายถึง ความไม่สะดวก ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นปัญหา ที่นักศึกษาประสบเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศ ทำให้ นักศึกษาไม่ได้รับสารสนเทศตามที่ต้องการ การวิจัย ครั้งนี้ จำแนกปัญหาเป็น 4 ด้าน คือ

1. ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ หมายถึง ปัญหา หรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้นักศึกษาไม่ได้รับ ความสะดวกในการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้อย่าง ถูกต้อง รวดเร็ว

2. ปัญหาด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ หมายถึง ปัญหาหรือข้อขัดข้องต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน ระหว่างการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ ทำให้นักศึกษา ไม่สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง

รวดเร็วกว่าและตรงกับความต้องการ

3. ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ปัญหาหรือข้อขัดข้องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการใช้วัสดุการศึกษาของนักศึกษา ทำให้ไม่สามารถค้นหาหรือใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้ตามต้องการ

4. ปัญหาด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ หมายถึง ปัญหาหรือข้อขัดข้องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการใช้ช่องทางที่ผู้วิจัยกำหนดเพื่อการแสวงหา

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสนเทศ หมายถึง ความประสงค์หรือสิ่งที่นักศึกษาต้องการให้สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยอิสลามยะลา จัดบริการเพิ่มเติมเพื่อความสะดวกในการใช้และค้นหาสารสนเทศ การวิจัยครั้งนี้ จำแนกความต้องการเป็น 4 ด้าน คือ

1. ความต้องการด้านแหล่งสารสนเทศ หมายถึง การที่นักศึกษาต้องการให้สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา จัดบริการเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศเพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการค้นหาข้อมูลเพื่อการทำสารนิพนธ์

2. ความต้องการด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ หมายถึง นักศึกษาต้องการให้สำนักวิทยบริการ จัดบริการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์

3. ความต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศของนักศึกษา ที่ต้องการให้อำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรสารสนเทศ

4. ความต้องการด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ หมายถึง การที่นักศึกษาต้องการให้สำนักวิทยบริการ จัดบริการเกี่ยวกับช่องทางการแสวงหาทั้ง 7 ช่องทางที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

สารนิพนธ์ หมายถึง ผลงานการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของคณะอิสลามศึกษา สนใจเสนอหัวข้อและได้รับการอนุมัติจากกรรมการของสาขาวิชาทำการศึกษาเป็นระบบตามหลักวิชาการ วิเคราะห์สรุปรายงาน นำเสนอที่ประชุม

ของสาขาวิชาหรือคณะและจัดพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณะ

สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่นักศึกษา คณะอิสลามศึกษากำลังศึกษาอยู่ จำแนกเป็น 2 สาขา คือ สาขาวิชาชารีอะฮ์ (กฎหมายอิสลาม) และสาขาวิชา อูศูลุดดีน (หลักการศาสนาอิสลาม)

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2549 ของคณะอิสลามศึกษา จำแนกเป็น 2 สาขาวิชา คือ กฎหมายอิสลาม และหลักการศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังทำสารนิพนธ์

ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด หมายถึง ประสบการณ์ที่นักศึกษาเคยได้รับเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และศูนย์สารสนเทศตลอดจนรู้จักห้องสมุดใกล้เคียง การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด

ประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ หมายถึง ประสบการณ์ที่นักศึกษาเคยได้รับเกี่ยวกับการแสวงหาสารสนเทศที่ทำให้เกิดการเรียนรู้หลักการค้นคืนสารสนเทศ กลวิธีสืบค้นจากฐานข้อมูลแต่ละประเภท กลไกอำนวยความสะดวกในการสืบค้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย พบว่า พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของแต่ละบุคคลนั้นมีความต้องการแสวงหาและการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน (จิรวรรณ ภักดีบุตร, 2539, 176-177) ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ นอกจากนี้ Wilson (1981, 7 อ้างถึงใน กิ่งทอง ศิริมงคล, 2531, 17) ได้ให้แนวคิดว่าความต้องการทางร่างกายอาจก่อให้เกิดความต้องการทางอารมณ์ และหรือความต้องการทางปัญญา ความต้องการทางอารมณ์อาจทำให้เกิดความต้องการทางปัญญา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ

พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศเป็นกระบวนการของการรับรู้และการตัดสินใจของแต่ละบุคคลในการเลือกช่องทางการแสวงหาเพื่อให้ได้รับสารสนเทศที่ตนต้องการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ความต้องการ การตัดสินใจแสวงหา การคัดเลือกสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศ โดยมีตัวแปรทั้ง 3 ด้าน อันได้แก่ คุณลักษณะเฉพาะด้านบุคคล คุณลักษณะเฉพาะด้านสังคม และคุณลักษณะเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสวงหาและนำไปสู่การใช้สารสนเทศ ดังนี้

1. ความต้องการสารสนเทศ (Identification of information need) หมายถึง การตระหนักถึงความต้องการของผู้ใช้ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมว่าผู้ใช้มีความต้องการสารสนเทศเพื่ออะไร

2. การตัดสินใจแสวงหา (Decision to seek information) การตัดสินใจเลือกช่องทางการแสวงหาเพื่อที่จะเข้าถึงสารสนเทศที่ตนต้องการ ในขั้นตอนนี้ผู้ใช้ต้องตัดสินใจในการเลือกช่องทางที่จะแสวงหาสารสนเทศว่าจะค้นหาด้วยตนเอง หรือ ค้นหาโดยผ่านผู้ให้บริการ ซึ่งผู้ใช้จะเลือกใช้ช่องทางใดในการเข้าถึงสารสนเทศก็จะมีความต้องการที่แตกต่างกัน แต่ละวิธีการของช่องทางที่ใช้ในการเข้าถึงสารสนเทศสามารถจำแนกได้เป็น 3 วิธีการ คือ

2.1 การค้นหาสารสนเทศด้วยตนเอง (Information seeking performed by the user) เป็นช่องทางการเข้าถึงสารสนเทศด้วยการกระทำหรือการค้นหาของผู้ใช้สารสนเทศ ได้แก่

1) สารสนเทศภายในตัวบุคคล (Own knowledge and reference collection) เป็นแหล่งสารสนเทศของผู้ใช้ที่ได้จากการสังเกต จากประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม

2) ระบบการค้นหาด้วยคอมพิวเตอร์ (Computerized search systems) เป็นการเข้าถึง

สารสนเทศของผู้ใช้ด้วยการใช้คู่มือช่วยค้น หรือ การเดินสำรวจภายในแหล่งสารสนเทศตลอดจนการเข้าถึงสารสนเทศด้วยเครื่องมือที่เป็นระบบคอมพิวเตอร์ เช่น การค้นหาสารสนเทศออนไลน์ (OPAC) ฐานข้อมูล ฯลฯ

3) สถาบันบริการสารสนเทศ (Information centres, libraries) เป็นแหล่งสารสนเทศที่มีหน้าที่พื้นฐานในการรวบรวม จัดการและให้บริการสารสนเทศ โดยผู้ใช้สามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้วยตนเอง ประกอบด้วย ห้องสมุดหรือหอสมุด หอจดหมายเหตุ ศูนย์ข้อมูล ศูนย์สารสนเทศ

2.2 การค้นหาผ่านผู้ให้บริการ (Information seeking performed by formal and informal intermediaries) การค้นหาโดยผ่านผู้ให้บริการ เป็นวิธีการเข้าถึงสารสนเทศที่ผู้ใช้ต้องระบุถึงความต้องการสารสนเทศของตนเองแล้วให้ผู้ให้บริการค้นหาในการเข้าถึงสารสนเทศโดยผ่านผู้ให้บริการ ได้แก่

1) ระบบการค้นหาด้วยคอมพิวเตอร์ (Computerized search systems) เป็นการเข้าถึงสารสนเทศโดยผู้ให้บริการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการค้นหาสารสนเทศให้กับผู้ที่มาขอใช้บริการ ซึ่งความเชี่ยวชาญในการค้นหาของผู้ให้บริการสารสนเทศจะทำให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวก รวดเร็วมากขึ้น

2) สถาบันบริการสารสนเทศ (Information centres, libraries) ผู้ให้บริการใช้สถาบันบริการสารสนเทศเป็นแหล่งข้อมูลในการรวบรวม ค้นหาสารสนเทศให้ผู้ใช้ที่มีความต้องการนำสารสนเทศไปใช้ตามวัตถุประสงค์

3) สารสนเทศภายในตัวบุคคล (Own knowledge and reference collection) เป็นแหล่งสารสนเทศของผู้ให้บริการที่ได้จากการปฏิบัติงาน การใช้ความรู้ ความนึกคิดและสารสนเทศเดิมที่มีอยู่

3. การคัดเลือกสารสนเทศ หมายถึง การแยกแยะสารสนเทศที่ได้รับและผ่านการประเมินว่ามีคุณค่าสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ โดยคัดเลือกสารสนเทศที่ผ่านการประเมินว่าตรงกับความต้องการ

ของผู้ใช้มากน้อยเพียงใด

3.1 การคัดเลือกและการดำเนินการสารสนเทศโดยผู้ใช้ (Selection and processing of information by the user) เป็นการคัดเลือกสารสนเทศโดยผู้ใช้ จะทำการคัดเลือกด้วยตนเองว่าสารสนเทศที่ได้มาทั้งหมดตรงกับความต้องการมากน้อยเพียงใด

3.2 การคัดเลือกและดำเนินการสารสนเทศโดยผู้ให้บริการ (Selection and processing of information by intermediaries) เป็นการคัดเลือกสารสนเทศโดยผู้ให้บริการมีส่วนสำคัญในการคัดเลือกสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด

4. การใช้สารสนเทศ (Information application) หมายถึง กิจกรรมขั้นสุดท้ายของพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศ ดังนั้น การใช้สารสนเทศของบุคคลจึงเป็นผลจากความต้องการ การตัดสินใจเลือกช่องทางการแสวงหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ตลอดจนผู้ใช้ทำการคัดเลือกสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการตามจุดประสงค์ของการนำสารสนเทศไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของคณะอิสลามศึกษาที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ในปีการศึกษา 2549 แบ่งเป็น 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชากฎหมายอิสลาม จำนวน 69 คน และสาขาวิชาหลักการศาสนาอิสลาม จำนวน 76 คน รวม 145 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคือ เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ สถานที่ที่นักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาสารสนเทศ ความถี่ในการใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาสารสนเทศ ประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สารสนเทศ

เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สารสนเทศประกอบด้วย การใช้แหล่งสารสนเทศ การใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ และการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ มีข้อคำถามเช่นเดียวกับสภาพการใช้สารสนเทศ

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ มีข้อคำถามเช่นเดียวกับสภาพการใช้และปัญหาการใช้สารสนเทศ

ในการจัดทำแบบสอบถามได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และทดลองใช้กับนักศึกษาวิทยาลัยอิสลามยะลา ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.907

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ.2549 ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 1 เดือน แบบสอบถามได้คืนมาทั้งหมดจำนวน 145 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ คุณลักษณะเฉพาะด้านบุคคล ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และคุณลักษณะเฉพาะด้านสังคม ได้แก่ ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด จำแนกเป็น 6 ประเภท คือ 1) เคยศึกษาวิชาการใช้ห้องสมุด 2) เคยเข้ารับการปฐมนิเทศวิธีการใช้ห้องสมุด 3) เคยเป็นนักศึกษาช่วยงานห้องสมุด 4) เคยเข้าร่วมโครงการ "วิทยสัมพันธ์" 5) เคยเข้าร่วมการอบรมแนะนำวิธีการค้นหาสารสนเทศ 6) ประสบการณ์อื่นๆ ได้แก่ ศึกษาด้วยตนเอง และประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ จำแนกเป็น 3 ประเภทคือ 1) เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับระบบการสืบค้นสารสนเทศ 2) เคยอบรมเชิงเทคนิคในการแสวงหาสารสนเทศ 3) ประสบการณ์อื่นๆ ได้แก่ ศึกษาด้วยตนเอง

2. ตัวแปรตาม คือ การใช้สารสนเทศ
 2.1 สภาพการใช้สารสนเทศ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านแหล่งสารสนเทศ 2) ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ 3) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ 4) ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ

2.2 ปัญหาการใช้สารสนเทศ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ 2) ปัญหาด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ 3) ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 4) ปัญหาด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ

2.3 ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ จำแนกเป็น 4 ด้านคือ 1) ความต้องการด้านแหล่งสารสนเทศ 2) ความต้องการด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ 3) ความต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศ

4) ความต้องการด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปและลักษณะเฉพาะบุคคลของประชากร ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร เป็นนักศึกษาหญิง สาขากฎหมายอิสลามมากที่สุด จำนวน 46 คน (ร้อยละ 31.7) และนักศึกษาชายสาขาวิชาหลักการศาสนาอิสลามมากที่สุด จำนวน 31 คน (ร้อยละ 21.3) มีประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดมากที่สุดคือ เคยศึกษาวิชาการใช้ห้องสมุด จำนวน 140 คน (ร้อยละ 97.2) และประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศคือ เคยเข้ารับ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์

สภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์	μ	σ	แปลผล
ด้านแหล่งสารสนเทศ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ วอย. วิทยาเขตปัตตานี (โสร่ง)	4.07	1.14	มาก
ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ ใช้โปรแกรมค้นหา	2.78	1.33	ปานกลาง
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ หนังสือภาษาต่างประเทศ	4.01	1.00	มาก
ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ ค้นหาสารสนเทศด้วยตนเอง	4.42	4.23	มาก
โดยรวม	2.95	1.47	ปานกลาง

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์

ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์	μ	σ	แปลผล
ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศไม่มีเครื่องมือช่วยค้นหา	3.19	1.02	ปานกลาง
ปัญหาด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ จำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ	4.06	1.13	มาก
ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ สารสนเทศไม่เพียงพอกับความต้องการ	3.59	1.05	มาก
ปัญหาด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ ค้นหาสารสนเทศด้วยตนเอง	3.47	1.29	ปานกลาง
โดยรวม	3.13	1.16	ปานกลาง

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ	μ	σ	แปลผล
ความต้องการด้านแหล่งสารสนเทศ			
บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง	4.33	1.00	มาก
ความต้องการด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ			
จัดทำคู่มือวิธีการค้นหาสารสนเทศ	4.42	0.89	มาก
ความต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศ			
สารสนเทศที่มีความทันสมัย	4.81	4.19	มากที่สุด
ความต้องการด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ			
จัดบรรณารักษ์ที่มีความรู้และทักษะในการค้นหา	4.32	0.98	มาก
โดยรวม	4.38	1.23	มาก

การอบรมเกี่ยวกับระบบการสืบค้นสารสนเทศมากที่สุด จำนวน 90 คน (ร้อยละ 62.1)

สภาพการใช้สารสนเทศ

สภาพการใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านแหล่งสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาใช้หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ วอย. วิทยาเขตปัตตานี (บ้านโสร่ง) มากที่สุด

ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาใช้โปรแกรมค้นหามากที่สุด

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมากที่สุด

ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองมากที่สุด

ปัญหาการใช้สารสนเทศ

ปัญหาการใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีปัญหาแหล่งสารสนเทศไม่มีเครื่องมือช่วยค้นมากที่สุด

ปัญหาด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีปัญหาจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอมากที่สุด

ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีปัญหาสารสนเทศไม่เพียงพอกับความต้องการมากที่สุด

ปัญหาด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีปัญหาค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองมากที่สุด

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ

ความต้องการบริการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ความต้องการด้านแหล่งสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาต้องการบริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องมากที่สุด ความต้องการด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาต้องการให้จัดทำคู่มือวิธีการค้นหาสารสนเทศมากที่สุด

ความต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาต้องการสารสนเทศที่ทันสมัยมากที่สุด

ความต้องการด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาต้องการให้จัดบรรณารักษ์ที่มีความรู้และมีทักษะในการค้นหาสารสนเทศที่ให้บริการเกี่ยวกับการค้นได้ และจัดผู้ให้บริการเพื่อช่วยในการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์เพิ่มมากขึ้นมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบ

จำแนกตามเพศ

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้ และความต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามสาขาวิชา

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนความ

ต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมแตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (เคยศึกษาวิชาการใช้ห้องสมุด)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมแตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (เคยเข้ารับการปฐมนิเทศวิธีการใช้ห้องสมุด)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมแตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (เคยเป็นนักศึกษาช่วยงานห้องสมุด)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการใช้และความต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมแตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (เคยเข้าร่วมโครงการ “วิทยสัมพันธ์”)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้ และความต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (เคยเข้าร่วมอบรมแนะนำวิธีการค้นหาสารสนเทศ)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้ และความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (ประสบการณ์อื่น ๆ ได้แก่ ศึกษาด้วยตนเอง)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้ และความต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ (เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับระบบการสืบค้นสารสนเทศ)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้ และความต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ (เคยอบรมเชิงเทคนิคในการแสวงหาสารสนเทศ)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้ และความต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ (ประสบการณ์อื่น ๆ ได้แก่ ศึกษาด้วยตนเอง)

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ มีสภาพการใช้ ปัญหาการใช้ และความต้องการเกี่ยวกับบริการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1) สภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษาใช้ห้องสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ วอย. วิทยาเขตปัตตานี (บ้านโสร่ง) ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะห้องสมุดของสถาบันเป็นแหล่งรวบรวมและให้บริการสารสนเทศที่ครอบคลุมในทุกด้าน ตลอดจนมีทรัพยากรที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาที่จะนำไปใช้ประกอบการทำสารนิพนธ์มากที่สุด

ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ นักศึกษาใช้โปรแกรมค้นหาในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโปรแกรมค้นหาดังกล่าว สามารถใช้งานง่าย นักศึกษาสามารถค้นหาสารสนเทศได้จากโปรแกรมได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว นอกจากนี้นักศึกษาจะต้องทราบถึงเครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศประเภทต่างๆ ที่ห้องสมุดแต่ละสถาบันจัดไว้ให้บริการ ดังที่ สุเวช ณหองคาย (2541, 2) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใช้จะต้องรู้วิธีการ

จัดเก็บสารสนเทศของแหล่งสารสนเทศที่จะเข้าใช้ เช่น วิธีการเรียงเลขเรียกหนังสือ การใช้บัตรรายการ การใช้สารสนเทศออนไลน์ (OPAC) การค้นหาเรื่องราวจากหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูล การค้นจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษาใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ของคณะอิสลามศึกษา มีความชำนาญในการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอาหรับ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนก็ใช้หนังสือ ตำรา ที่เป็นภาษาต่างประเทศ

ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษาค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเมื่อบุคคลเกิดความต้องการสารสนเทศจะแสวงหาสารสนเทศมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ สิ่งก็ตามมาคือ พฤติกรรมการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่บุคคลนั้นคาดว่าจะมีสารสนเทศที่ตนต้องการอยู่ ดังที่ Taylor (1968, 181-182 อ้างถึงใน กิ่งทอง ศิริมงคล, 2531, 19-20) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อบุคคลต้องการสารสนเทศขั้นตอนแรกของการค้นหาสารสนเทศคือ การถามเพื่อนเพื่อทราบถึงแหล่งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนต่อมาเป็นการค้นหาเอกสารส่วนตัว และ/หรือการเข้าใช้ห้องสมุด เมื่อบุคคลเข้าใช้ห้องสมุดก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมการค้นหาสารสนเทศซึ่งอาจแยกได้ 2 วิธี คือ การสอบถามบรรณารักษ์ และค้นหาสารสนเทศด้วยตนเอง และสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้สารสนเทศของ Wilson (1999, 17-22) ที่ระบุไว้ว่า ผู้ใช้สารสนเทศอาจมีกลยุทธ์ที่เป็นพื้นฐานในการใช้สารสนเทศ 2 วิธี คือ การค้นหาด้วยตนเอง และการค้นโดยวิธีการขอความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการสารสนเทศ

2) ปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาแหล่งสารสนเทศไม่มีเครื่องมือช่วยค้นมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะห้องสมุดหลายแห่งต่างก็ประสบปัญหาด้าน

งบประมาณที่จัดสรรไม่เพียงพอและมีแนวโน้มลดลงในขณะที่ผู้ใช้ต้องการเครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศมากยิ่งขึ้นส่งผลให้เครื่องมือช่วยค้นมีจำนวนไม่เพียงพอ ได้แก่ ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต และ OPAC (จุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ และประสงค์ ต่อโชติ, 2542, บทคัดย่อ; กอบกุล สุวลักษณ์, 2547, 76)

ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาเรื่องจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแหล่งบริการสารสนเทศบางแห่งมีข้อจำกัดในการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดซื้อคอมพิวเตอร์ จึงส่งผลให้จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการค้นหาสารสนเทศมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ (อมรรัตน์ เชาวลิขิต, 2541, บทคัดย่อ; อุไรวรรณ พะมณี, 2535, บทคัดย่อ)

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาเรื่องจำนวนสารสนเทศไม่เพียงพอกับความต้องการมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องพรรณ แยมแซไซ (2536) สัมพันธ์ เย็นสำราญ, สุนิสา จุยม่วง และสิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ (2540) และวันทนี ญ พัทลุง (2542) ที่พบว่า วัสดุสารสนเทศที่เป็นวิทยานิพนธ์มีน้อยไม่พอใช้ และวัสดุสารสนเทศในสาขาที่ต้องการมีน้อย

ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาเลือกที่จะค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองมากกว่าวิธีอื่น เนื่องจากการแสวงหาสารสนเทศนั้นนักศึกษารู้ความต้องการของตนเองเพียงคนเดียวและไม่สามารถอธิบายให้คนอื่นช่วยค้นได้ ดังที่ Wilson (1981, 4 อ้างถึงใน กิ่งทอง ศิริมงคล, 2531, 20) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการค้นหาสารสนเทศเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ผู้ใช้ตระหนักถึงความต้องการของตนเอง

3) ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษาต้องการบริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาต่างต้องการบริการที่สะดวกในการใช้

และค้นหาสารสนเทศจากแหล่งบริการสารสนเทศ โดยให้แหล่งบริการสารสนเทศจัดให้มีบริการเพิ่มขึ้นหรือดำเนินการให้เกิดขึ้น (ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม, 2546, 141)

ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ นักศึกษาต้องการให้จัดทำคู่มือวิธีการค้นหาสารสนเทศมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเครื่องมือช่วยค้นในปัจจุบันมีความหลากหลาย เครื่องมือบางประเภทนักศึกษาที่ไม่มีทักษะเพียงพอในการค้นหาจึงเป็นเรื่องยากในการค้นหาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของตนเอง (สุเวช ณ หนองคาย, 2541, 3)

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษาต้องการสารสนเทศที่มีความทันสมัยมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประเภทของสารสนเทศที่แตกต่างกันอาจทำให้เกิดผลต่อการใช้ในรูปแบบที่แตกต่างกัน (Needham, 1981 อ้างถึงใน อมรรัตน์ ดวงสุวรรณ, 2540, 32) ดังนั้นวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้มากขึ้นเพื่อให้สามารถรองรับกับความต้องการของผู้ใช้ที่เป็นนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษาต้องการจัดบรรณารักษ์ที่มีความรู้และมีทักษะในการค้นหาสารสนเทศไว้ให้บริการเกี่ยวกับการค้นหา และควรจัดผู้ให้บริการเพื่อช่วยในการสืบค้นหาสารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์เพิ่มมากขึ้นมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ใช้สารสนเทศมีกลยุทธ์ที่เป็นพื้นฐานในการใช้สารสนเทศ 2 วิธีคือ การค้นหาด้วยตนเอง และการค้นหาโดยวิธีการขอความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการสารสนเทศ ซึ่งผู้ใช้สามารถที่จะเลือกวิธีการค้นหาสารสนเทศเพื่อการใช้โดยวิธีใดก็ได้หรืออาจจะใช้วิธีการค้นหาทั้ง 2 วิธี (Wilson, 1999, 17-22)

จำแนกตามเพศ สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาหญิงใช้แหล่งสารสนเทศ ใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ และใช้การตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะลักษณะเฉพาะบุคคลเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารสนเทศ (Needham, 1981 อ้างถึงใน

อมรรัตน์ ดวงสุวรรณ, 2540, 32) นอกจากนี้แนวคิดของ Wilson (1999, 17-22) ได้เน้นความสำคัญของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สารสนเทศ คือคุณลักษณะเฉพาะด้านบุคคลคือเพศโดย พบว่า นักศึกษาหญิงใช้สารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความขยันหมั่นเพียรศึกษาหาความรู้ และเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบ เป็นระเบียบเรียบร้อย (น้อย คันชิ่งทอง, 2538, 44)

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาหญิงมีปัญหาด้านการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการค้นหาสารสนเทศอาจมีอุปสรรคเกิดขึ้นได้ ซึ่งได้แก่ บุคคล ระหว่างบุคคล และสภาพแวดล้อม การลำดับความต้องการของคน ความต้องการส่วนบุคคล จะเป็นรากฐานแรงจูงใจไปสู่พฤติกรรมแสวงหาและการใช้สารสนเทศ (Wilson, 1981, อ้างถึงใน กิ่งทองศิริมงคล, 2531, 9-10) ดังนั้น ถ้านักศึกษาชายใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากเพียงใดก็เกิดปัญหาในการใช้สารสนเทศมากขึ้นเช่นกัน

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาหญิงต้องการด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเพศหญิงใช้สถาบันบริการสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย และเพศก็เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ใช้ดังที่ประภาวดี สืบสนธิ์ (2543, 312-319) ได้ให้แนวคิดว่าเป็นลักษณะเฉพาะบุคคลที่เป็นปัจจัยด้านตัวผู้ใช้ที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลในการกำหนดความต้องการ

จำแนกตามสาขาวิชา สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาหลักการศาสนาอิสลามใช้แหล่งสารสนเทศ และมีการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาสาขาวิชากฎหมายอิสลาม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเนื้อหาวิชา

แตกต่างกัน ด้านกฎหมายอิสลามอาจมีความจำเป็นในการค้นคว้าเพิ่มเติมน้อยกว่า เนื่องจากมีลักษณะเนื้อหาที่แน่นอน และอาจเป็นเพราะคุณลักษณะเฉพาะด้านบุคคล ซึ่งได้แก่ การศึกษาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สารสนเทศ (Wilson, 1999, 17-22; Needham, 1981 อ้างถึงใน อมรรัตน์ ดวงสุวรรณ, 2540, 32)

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาหลักการศาสนาอิสลามและสาขาวิชากฎหมายอิสลามมีปัญหาการใช้ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจุบันนักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ทั้งด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าหากผู้เรียนได้รับสารสนเทศที่มีคุณค่าก็จะส่งผลให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง (สุเวช ณ หนองคาย, 2541, 2)

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาหลักการศาสนาอิสลามต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาสาขาวิชากฎหมายอิสลาม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจุบันจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการในสาขาวิชาหลักการศาสนาอิสลามที่สำนักวิทยบริการวิทยาลัยอิสลามยะลานั้น มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนของนักศึกษาที่ต้องการใช้และทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ก็ไม่ทันสมัย

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (เคยศึกษาวิชาการใช้ห้องสมุด)

สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์มีการใช้การตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ ซึ่งจากผลการวิจัยของ พิซซุดา ศรีอนันต์, (2541) Kunkel, Weaver and Cook (1996) พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดและ

นักศึกษาที่ได้รับการสอนการใช้ห้องสมุดก็จะมีผลต่อการใช้สารสนเทศต่างกัน และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้สารสนเทศของ Wilson (1999) ที่ระบุว่า คุณลักษณะเฉพาะด้านสังคม คือ ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สารสนเทศ

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์มีปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศ และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการศึกษาวิชาการใช้ห้องสมุดอาจไม่ทราบแหล่งบริการสารสนเทศได้เท่าเทียมกับนักศึกษาที่มีประสบการณ์ จึงส่งผลให้มีปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ ส่วนปัญหาทรัพยากรสารสนเทศก็เช่นเดียวกัน เมื่อนักศึกษาไม่ทราบแหล่งสารสนเทศต่างๆ ที่มีให้บริการย่อมส่งผลให้ไม่สามารถเลือกใช้ทรัพยากรได้ตรงกับความต้องการของตน

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้การใช้ห้องสมุดมีความต้องการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันเครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศที่สถาบันบริการสารสนเทศแต่ละแห่งจัดไว้ให้บริการมีความหลากหลาย เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศบางประเภทก็ต้องอาศัยการเรียนรู้และความเชี่ยวชาญจากการฝึกฝน ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์มีความต้องการด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (เคยเข้ารับการปฐมนิเทศวิธีการใช้ห้องสมุด)

สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์มีการใช้การตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มี

ประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อบุคคลเกิดความ ต้องการสารสนเทศจะแสวงหาสารสนเทศมาใช้เพื่อ วัตถุประสงค์ต่างๆ สิ่งก็ตามมาคือ ปัจจัยที่จะส่งผลต่อ การใช้สารสนเทศ คือ ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการ ใช้ (Wilson, 1999, 17-22)

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์มีปัญหา การใช้ทุกด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหา ทุกด้านที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นปัญหาพื้นฐานทั่วไป ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งกับนักศึกษาที่มีและไม่มี ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดโดย ทั่วไป (กิ่งทอง สิริมงคล, 2531, 166)

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ มีความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ อาจเป็นเพราะการปฐมนิเทศ ของห้องสมุดจะมีการแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงการบริการ และจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนักศึกษาไม่เข้ารับการปฐมนิเทศวิธีการใช้ห้องสมุด จึงไม่ทราบว่าห้องสมุดมีบริการทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทใดบ้าง ดังที่ มาลี ล้ำสกุล (2546, 13-14) ได้กล่าวว่า การจัดหาและการบริการทรัพยากรสารสนเทศรองรับ การเรียนการสอนในลักษณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับ หลักสูตรการเรียนการสอนจึงส่งเสริมให้เกิดการนำไป ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการ ใช้ห้องสมุด (เคยเป็นนักศึกษาช่วยงานห้องสมุด)

สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ใช้แหล่งสารสนเทศ และใช้การตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษา ที่มีประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่ไม่เคย เป็นนักศึกษาช่วยงานห้องสมุดอาจเคยมีประสบการณ์ การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดในด้านอื่นๆ ที่ส่งผล ต่อทักษะการใช้สารสนเทศทำให้มีการพัฒนาด้าน แหล่งสารสนเทศและการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ

ที่ดีขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการใช้สารสนเทศ ของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับทักษะในการสืบค้น ทักษะ การเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับระบบคอมพิวเตอร์ ทักษะด้านสังคม และทักษะด้านการสื่อสาร และพฤติกรรมการ ใช้สารสนเทศก็ขึ้นอยู่กับกิจกรรมและความต้องการ ใช้สารสนเทศของแต่ละบุคคล (Wilson, 1999, 17-22)

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ดังกล่าวจะมีปัญหา การใช้ ด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านการใช้เครื่องมือช่วย ค้นสารสนเทศ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้าน การตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มี ประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เคยช่วย งานห้องสมุดจะอยู่ในความดูแลของบรรณารักษ์จึงมี โอกาสที่จะซักถามความรู้เกี่ยวกับการใช้สารสนเทศ ดังที่ Wilson (1981, 9-10 อ้างถึงใน กิ่งทอง สิริมงคล, 2531, 17) ได้กล่าวว่า ความต้องการสารสนเทศเกิดจาก บุคคลนั้นมีบทบาทในสังคม บทบาทที่มีความสัมพันธ์ กันมากที่สุด คือ บทบาทการทำงาน

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ มีความต้องการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ ด้าน ทรัพยากรสารสนเทศ และด้านการตัดสินใจแสวงหา สารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ ซึ่ง ความต้องการดังกล่าวสอดคล้องกับปัญหาการใช้ สารสนเทศส่วนใหญ่ของนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ พบว่า แตกต่างกัน กล่าวคือ ความต้องการสารสนเทศ ของผู้ใช้เป็นเรื่องสำคัญที่ห้องสมุดสถาบันบริการ สารสนเทศหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน บริการสารสนเทศจะต้องทราบและทำความเข้าใจ (กอบกุล สุวลักษณ์, 2547, 16)

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการ ใช้ห้องสมุด (เคยเข้าร่วมโครงการ “วิทยสัมพันธ์”)

สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์มีการใช้แหล่งสารสนเทศ ใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ และใช้การตัดสินใจ

แสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดโครงการดังกล่าวทางหอสมุดมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ให้นักศึกษาที่เข้าร่วมได้รู้จักการบริการสารสนเทศทุกประเภทของสำนักวิทยบริการให้มากขึ้น ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาที่ได้เข้าร่วมโครงการมีการใช้สารสนเทศในด้านต่างๆ เหล่านี้แตกต่างกัน

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์มีปัญหาการใช้ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์มีการใช้โดยรวมไม่แตกต่างกัน ดังที่ประภาวดี สืบสนธิ์ (2543, 37) ได้กล่าวว่า การใช้สารสนเทศเป็นกิจกรรมขั้นสุดท้ายของพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสนับสนุนที่ส่งผลให้มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการที่นักศึกษามีสภาพการใช้ที่ไม่แตกต่างกันก็จะส่งผลให้ปัญหาการใช้ไม่แตกต่างกันด้วยเช่นกัน

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์มีความต้องการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ ทั้งนี้ อาจเกิดจากการใช้สารสนเทศของบุคคลเป็นผลจากความต้องการและการแสวงหาตลอดจนการค้นหาสารสนเทศด้วยวิธีการต่างๆ ของบุคคลนั้นได้ ซึ่งจะส่งผลให้พฤติกรรมแสวงหาของบุคคลยุติลง (ภาวนา พุ่มไสว, 2547, 21)

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (เคยเข้าร่วมการอบรมแนะนำวิธีการค้นหาสารสนเทศ)

สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์มีการใช้สารสนเทศทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์อาจเคยมีประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้สารสนเทศ เช่น การปฐมนิเทศวิธีการใช้ห้องสมุด หรือ เคยเข้าร่วมโครงการ “วิทยสัมพันธ์”

เป็นต้น จึงส่งผลให้รู้จักแหล่งสารสนเทศประเภทต่างๆ รู้วิธีการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ รู้จักทรัพยากรประเภทต่างๆ ตลอดจนรู้วิธีการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของตนเองมากยิ่งขึ้น

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์มีปัญหาการใช้สารสนเทศทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการใช้สารสนเทศที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพการใช้และปัญหาการใช้มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันก็อาจจะส่งผลให้ปัญหาการใช้ไม่แตกต่างกันด้วยเช่นกัน

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์ มีความต้องการทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการใช้ และปัญหาการใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความต้องการสารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์เหมือนกัน ประกอบกับสภาพการใช้ ปัญหาการใช้ และความต้องการบริการสารสนเทศมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน จึงส่งผลให้มีความสอดคล้องกัน

จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด (ประสบการณ์อื่น ๆ ได้แก่ ศึกษาด้วยตนเอง)

สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้การใช้ห้องสมุดมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีประสบการณ์ศึกษาการใช้สารสนเทศด้วยตนเองก็จะส่งผลให้มีความรู้ ความเข้าใจ และรู้จักเลือกใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่สถาบันบริการสารสนเทศต่างๆ มีไว้บริการได้อย่างถูกต้องและตรงกับความต้องการของตนเอง ดังที่ Wilson (1999, 17-22) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการใช้สารสนเทศจะขึ้นอยู่กับกิจกรรมและความต้องการใช้สารสนเทศของแต่ละบุคคล การสืบค้น และการใช้

สารสนเทศของแต่ละบุคคลก็ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่เป็นสิ่งสำคัญของแต่ละบุคคลเช่นกัน

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การใช้ห้องสมุดมีปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลการวิจัยที่สอดคล้องกับสภาพการใช้ที่นักศึกษามีประสบการณ์มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ ซึ่งสภาพการใช้เป็นกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการใช้จึงส่งผลให้มีปัญหาไม่แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่าเมื่อนักศึกษามีสภาพการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมากก็จะส่งผลให้ปัญหาการใช้สารสนเทศมากขึ้นด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาต่างๆ ที่นักศึกษาระดับในขณะที่ใช้สารสนเทศมักเป็นปัญหาซ้ำๆ โดยที่นักศึกษาไม่พยายามที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว (ภาวนา พุ่มไสว, 2547, 185)

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์มีความต้องการทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการตระหนักถึงความต้องการเป็นลักษณะของการบอกความต้องการที่เป็นนามธรรม ซึ่งความต้องการของนักศึกษาในครั้งนี้ คือ ต้องการสารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ที่เหมือนกัน จึงส่งผลให้นักศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศในทุกด้านไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ (เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับระบบการสืบค้นสารสนเทศ)

สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์แสวงหาสารสนเทศมีการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ และการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษามีประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์อาจมีทักษะความรู้ และความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือช่วยค้นและการตัดสินใจแสวงหาเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุด ซึ่งการใช้

สารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ตนต้องการจำเป็นต้องรู้บางอย่างเกี่ยวกับสารสนเทศนั้นๆ (สุเวช ฌ หนองคาย, 2541, 2)

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์มีปัญหาการใช้ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์ต่างก็มีความจำเป็นที่จะต้องค้นหาสารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์เช่นเดียวกัน จึงทำให้ปัญหาการใช้ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์มีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีประสบการณ์มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ จึงมีความต้องการที่จะให้ห้องสมุดจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของตนเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำสารนิพนธ์ให้มากที่สุด

จำแนกตามประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ (เคยอบรมเชิงเทคนิคในการแสวงหาสารสนเทศ)

สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์มีการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษามีประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์อาจมีทักษะความรู้และความสามารถในการเลือกตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศที่ตนต้องการหรืออาจเกิดจากความคุ้นเคยในการใช้เทคนิคต่างๆ ในการแสวงหาสารสนเทศทำให้ได้รับสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของตนเอง จึงทำให้มีการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษามีประสบการณ์

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์แสวงหาสารสนเทศมีปัญหาการใช้ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะจากสถิติของผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงเทคนิคในการแสวงหาสารสนเทศของหอสมุดกลางนั้น ส่วนใหญ่

เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากกว่าชั้นปีอื่นๆ โดยเฉพาะ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะมีจำนวนน้อยมาก ดังนั้นนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังทำสารนิพนธ์จึงขาดเทคนิคในการ แสวงหาสารสนเทศส่งผลให้ปัญหาการใช้ทุกด้านไม่ แตกต่างกัน

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ มีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษา ที่มีประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันห้องสมุด เป็นแหล่งสารสนเทศที่จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทต่างๆ ไว้อย่างหลากหลายและเมื่อนักศึกษาไม่มี ประสบการณ์จึงไม่สามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มี อยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อความต้องการของตนเองได้

จำแนกตามประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศ (ประสบการณ์อื่น ๆ ได้แก่ ศึกษาด้วยตนเอง)

สภาพการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์มีการใช้แหล่ง สารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การศึกษาด้วย ตนเองแต่อาจได้รับการศึกษาอบรมจากผู้อื่นในการใช้ แหล่งสารสนเทศ เช่น การอบรมเชิงเทคนิคในการ แสวงหาสารสนเทศ เป็นต้น ซึ่งการอบรมเหล่านี้ก็จะส่ง ผลให้นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การศึกษาด้วย ตนเองมีการใช้แหล่งสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มี ประสบการณ์

ปัญหาการใช้สารสนเทศ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์มีปัญหา การใช้ทุกด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องใช้แหล่งสารสนเทศ ใช้เครื่องมือ ช่วยค้นสารสนเทศ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ และใช้การ ตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ ถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว ตลอดจนเป็นสารสนเทศที่ตรงกับ ความต้องการของตนเองเพื่อนำไปใช้ในการทำสารนิพนธ์

ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์มี

ความต้องการทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ความต้องการของนักศึกษา โดยส่วนใหญ่แล้วเป็น ความต้องการอย่างต่อเนื่องในการนำสารสนเทศไปใช้ ในการทำสารนิพนธ์ จึงส่งผลให้ความต้องการในทุก ด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงสำนักวิทยบริการ วิทยาลัยอิสลามยะลา

1. ด้านการให้บริการสารสนเทศ ควรปรับเครื่องมือ ช่วยค้นสารสนเทศจากบัตร์รายการเป็นระบบที่ทันสมัย เช่น ระบบฐานข้อมูลบัตร์รายการหรือระบบห้องสมุด อัตโนมัติ
2. ควรเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และเพิ่ม ความเร็วในการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาใช้โปรแกรมค้นหา และสืบค้นสารสนเทศด้วยตนเองมากที่สุด
3. ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศ ให้แก่นักศึกษาอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เนื่องจาก ผล การศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการ ค้นหามหาสารเทศอย่างถูกวิธีจะประสบปัญหาการ ค้นหามหาสารเทศด้วยตนเองเป็นปัญหาหลัก ส่งผลให้ สารสนเทศที่ได้ไม่ตรงกับความต้องการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้สารสนเทศ ของนักศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง และตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น
2. ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ ของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของวิทยาลัย อิสลามยะลา
3. ศึกษาภาพรวมการใช้สารสนเทศในหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยอิสลามยะลา ทั้งที่เป็นนักศึกษา อาจารย์และบุคลากร

เอกสารอ้างอิง

- กอบกุล สุวลักษณ์. (2547). ความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กิ่งทอง ศรีมงคล. (2531). พฤติกรรมการค้นหาและการใช้สารสนเทศในการเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาวชิราวุฒยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรวรรณ กักตืบุตร. (2539). การสอนการใช้บริการสารนิเทศ. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการบริการและเผยแพร่สารสนเทศหน่วยที่ 8-15, หน้า 176-177. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ และประสงค์ ต่อโชติ. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการแสวงหาสารสนเทศในกระบวนการสำรวจวรรณกรรมเพื่อการเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ. (2546). ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการการศึกษาในวิทยาลัยอิสลามยะลา: โครงการส่งเสริมการวิจัยและเขียนตำรา วิทยาลัยอิสลามยะลา. ปัตตานี: วิทยาลัยอิสลามยะลา.
- ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม. (2546). การใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- น้อย คั่นชั่งทอง. (2538). ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของ
รัฐในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. (2543). สารสนเทศในบริบทสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- ผ่องพรรณ แยมแซไข. (2536). ความต้องการใช้ทรัพยากรและบริการห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิชชุตดา ศรีอนันต์. (2541). การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภาวนา พุ่มไสว. (2547). พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศเพื่อประกอบการศึกษาของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์นครศรีธรรมราช สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มาลี ล้ำสกุล. (2546). สารสนเทศและสารสนเทศศาสตร์. ในเอกสารการสอนชุดวิชาสารสนเทศศาสตร์เบื้องต้นหน่วยที่ 1-5, หน้า 13-14. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วันทนี ฦ พัทลุง. (2542). แหล่งสารนิเทศในการศึกษาค้นคว้าความต้องการการบริการและปัญหาอุปสรรคในการใช้บริการสารนิเทศจากห้องสมุดศูนย์วิทย์พัฒนาบริการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- วิทยาลัยอิสลามยะลา. (2547). **คู่มือการเขียนสารนิพนธ์ นักศึกษาวิทยาลัยอิสลามยะลา**. ปัตตานี: วิทยาลัยอิสลามยะลา.
- สัมพันธ์ เย็นสำราญ, สุณิสา จุยม่วงศรี และสิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ. (2540). รายงานการวิจัยเรื่อง **การสำรวจสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา ชุดวิชาวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุขเวช ณ หนองคาย. (2541). **การศึกษาศูนย์วิชาการในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ เชาวลิต. (2541). **ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิตต่อระบบการจัดบริการสารนิเทศของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกริก**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อมรรัตน์ ดวงสุวรรณ. (2540). **ความต้องการและการใช้สารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของคณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต. (2548). **ประวัติการศึกษาอิสลาม**. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุไรวรรณ พะมณี. (2535). **ความพึงพอใจและความต้องการของอาจารย์และนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการใช้บริการห้องสมุดเฉพาะ**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Kunkel, Lilith R. ; Weaver, Susan M. and Cook, Kim N. (1996). "What Do They Know?: An Assessment of Undergraduate Library Skills". **The Journal of Academic Librarianship**, 22(May), 430-434.
- Wilson, T.D. (1999). "Model in Information Behavior Research". **The Journal of Documentation**, 55 (June), 17-22.

